

ГАЛУЗЬ ІТ-ІНДУСТРІЇ ЯК ДРАЙВЕР РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ ПОЧАТКУ 2020-Х РОКІВ

¹Державне підприємство «Науково-дослідний та конструкторсько технологічний інститут трубної промисловості ім. Я.Ю. Осади»

Анотація. У статті досліджуються особливості розвитку ІТ-індустрії в Україні на початку 2020-х років. Наголошується на факторах позитивного впливу, а також наведено ймовірні ризики. Доводиться перспективність подальших кроків з боку держави щодо підтримки означеної галузі економіки.

Ключові слова: ІТ-індустрія; розвиток; економіка; зростання.

IT-INDUSTRY AS A DRIVER OF THE DEVELOPMENT OF THE DOMESTIC ECONOMY IN THE EARLY 2020S

Abstract. In article the peculiarities of the development of the IT industry in Ukraine in the early 2020s are studied. The factors of positive influence are emphasized, and also probable risks are resulted. The prospects of further steps on the part of the state to support this sector of the economy are proved.

Keywords: IT-industry; development; economic; growth

Початок 2020-х років засвідчив беззаперечний факт того, що у вітчизняній економіці виникають нові перспективні галузі. Тож варто зробити прогноз щодо подальшого розвитку національної економіки на найближчі три-п’ять років з урахуванням нових реалій. Це дозволить краще розуміти наші перспективи, а відповідно регуляторним органам держави напрацьовувати такі управлінські рішення, які у майбутньому дозволять перетворити нинішні проєктні рішення на конкретні підзаконні акти та інші юридичні документи.

Аналізуючи попередні тридцять років розвитку вітчизняної економіки варто зазначити наступне. По-перше, частка сфери послуг у структурі ВВП України за даними Світового банку неухильно збільшується (рис. 1). Це доводить перспективність означеної нами теми дослідження.

Рис. 1. Структура української економіки (у % ВВП) за 1990-2020 рр. [1]

По-друге, сфера IT-послуг нині є найбільш високооплачуваним сектором економіки держави. Наші спеціалісти в галузі інформаційних технологій є вельми затребуваними на світовому ринку. В своїй більшості їхні роботодавці перебувають за межами України у США та країнах ЄС. Це дозволяє нашій економіці активніше інтегруватися у глобальні бізнес-процеси. Останнє спричиняє потребу у неухильному підвищенні рівня заробітної плати в Україні, адже кошти іноземних замовників витрачаються всередині держави. Відповідно галузь IT-технологій перетворюється на активного «агента змін» всієї національної економічної моделі взаємовідносин між суб'єктами господарювання.

По-третє, розвиток сектору інформаційних технологій дозволяє ринковими методами подолати проблему безробіття в Україні, яка нині виводить з економіки до 10% працездатного населення.

Згідно з даними Ukraine IT Report 2021 національна галузь інформаційних технологій за останні 25 років здійснила шалений ривок уперед [2]. Стартувавши практично з нуля, вона перетворилася на драйвер високотехнологічної індустрії, загальна кількість працівників у якому складає майже 300 тисяч фахівців і яка щороку зростає на 25-30%.

Станом на кінець 2021 року IT-галузь вийшла на перше місце за обсягом експорту послуг в абсолютних числах у понад 5 млрд. дол. США на рік і принесла Україні понад 4% ВВП [2].

В Україні є певні переваги на ринкові IT-послуг у порівнянні з найближчими державами Східної Європи та Балканськими державами, які зумовлені загальною величиною ринку праці у понад 18 млн. осіб та найбільшою кількістю випускників з IT-спеціалізацією [2].

Водночас в Україні нині у 2-4 рази менше IT-спеціалістів на 100 тис. населення, ніж у країнах-конкурентах. Це засвідчує високий потенціал розширення зайнятості у цій сфері через формальну освіту та перекваліфікацію.

За експертними оцінками, нині на ринкові праці в Україні активні близько 5 тис. IT-компаній. Найчастіше у їхньому складі працює до 80 осіб (86% ринку), причому половина компаній сервісні, а кожна третя має і власний продукт і надає послуги. Причому світовий тренд діджиталізації створює передумови для їхньої ефективної співпраці з усіма індустріями, що нині існують на світовому ринку [2].

Також цікавим є і типовий профіль IT-працівника. Зазвичай це молода людина у віці близько 30 років, яка має вищу технічну освіту, володіє англійською мовою на рівні не нижче Intermediate та має понад 2 роки стажу практичної роботи в IT-секторі вітчизняної економіки [2].

Заробітна плата в IT-компаніях зазвичай переглядається двічі на рік у квітні та жовтні відповідно. Рівень же оплати праці фахівця IT-галузі в Україні, станом на кінець 2021 року складає в середньому не менше 50 тис. грн. на місяць незалежно від регіону, в якому розташовано офіс компанії. Провідними IT-центрами в Україні залишаються міста-мільйонники чи кластери типу Львів-Івано-Франківськ-Тернопіль, або ж Дніпро-Запоріжжя [2].

Щодо найближчих перспектив, то експерти з IT-галузі сходяться на думці про подвоєння експортних надходжень до 2025 року за базовим сценарієм.

До негативних факторів розвитку ринку інформаційних технологій в Україні варто віднести значний вплив чуток щодо можливих сценаріїв початку активних бойових дій з боку Російської Федерації на нашій території. Вітчизняні IT-фахівці дуже чутливі до такої інформації (чи дезінформації) й досить оперативно згортають свою економічно активну діяльність, переїжджаючи до більш безпечних щодо мілітарних викликів країн перш за все Східної Європи.

Підводячи підсумок усьому викладеному вище варто зазначити, що IT-галузь в Україні є суттєвим драйвером зростання економіки у найближчій перспективі 3-5 років. Водночас вона дуже чутлива до впливу зовнішніх викликів як економічного (регуляторного) так і мілітарного характеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2021/08/23/677115/>
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ITUkraineReport2021web.pdf>

Мироненко Микола Андрійович – кандидат технічних наук, доцент кафедри менеджменту, учений секретар Державного підприємства «Науково-дослідний та конструкторсько технологічний інститут трубно-промисловості ім. Я.Ю. Осади», Дніпро, e-mail: mironik2004@i.ua

Myronenko Mykola A. – candidate of technical science, assistant professor of management, Scientific Secretary of State Enterprise Ya. Ye. Osada Scientific Research Tube Institute, Dnipro, e-mail: mironik2004@i.ua